

Висока школа струковних
студија за образовање
васпитача у Кикинди

САОПШТЕЊЕ
ПОВОДОМ РЕАЛИЗОВАНОГ ПРОЈЕКТА И ОБЈАВЉЕНЕ МОНОГРАФИЈЕ

**ИНТЕРМЕДИЈАЛНОСТ У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОМ РАДУ СА ДЕЦОМ ПРЕДШКОЛСКОГ
УЗРАСТА У КОНТЕКСТУ ПРОЈЕКТНОГ ПЛАНИРАЊА**

Монографија „Интермедијалност у васпитно-образовном раду са децом предшколског узраста у контексту пројектног планирања“ резултат је развојно-истраживачког пројекта под истим називом, који је одобрен и финансиран одлуком Покрајинског секретаријата за високо образовање и научноистраживачку делатност (решење о одобравању финансирања пројекта по расписаном Јавном конкурс за развојно-истраживачке пројекте високих школа струковних студија с територије АП Војводине у 2024. години – Решење бр. 000833713 2024 09418 004 000 000 001/1, од дана 29. 04. 2024.).

Носилац пројекта је Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди (на седници Наставно-стручног већа, одржаној 12. 02. 2024. године, донета је одлука (бр. 37-5) да Школа буде носилац пројекта).

Чланови пројектног тима и аутори монографије су наставници Високе школе струковних студија за образовање васпитача у Кикинди: др Данијела Радловић Чубрило, професор (руководилац пројекта), др Тамара Грујић, професор, др Мирсада Џаферовић, професор и МА Александар Митревски, асистент.

На седници Наставно-стручног већа Високе школе струковних студија за образовање васпитача у Кикинди, одржаној електронским путем у трајању од 24.03. до 26.03.2025. године, донета је одлука (бр. 95-5 од 26.03.2025. године) да Школа буде издавач монографије под називом „Интермедијалност у васпитно-образовном раду са децом предшколског узраста у контексту пројектног планирања“.

Интегрисано учење у васпитно-образовном раду са децом предшколског узраста остварује се кроз пројектни приступ у којем су обједињене различите стратегије учења, а које треба да буду засноване на преплитању разноврсних медија сазнавања. Стога се интермедијалност, која се у данашње време развојем модерних технологија претвара у мултимедијалност, сматра важним елементом процеса образовања, незаменљивим средством за постизање васпитно-образовних циљева и иновативних видова стицања знања.

Предмет истраживања у пројекту се односи на примену интермедијалности у васпитно-образовном раду са децом предшколског узраста и утицај вртића као медијског контекста. Познато је да се ангажовањем различитих чула активира већи број можданих функција и остварује већи интелектуални ангажман деце. Примена интермедијалности утиче на различите области дечјег развоја, подстичући радозналост, креативност, активно учешће у интермедијалној игри и пружајући детету слободу у експериментисању својим могућностима. Са аспекта пројектног приступа, интермедијалност можемо посматрати као савремено дидактичко средство са вишеструком функцијом у васпитно-образовном раду.

Истраживање је реализовано крајем школске 2023/24. и почетком школске 2024/25. године. Примењени метод истраживања је неексперименталан, онлајн анкетирање на узорку

величине 100 родитеља чија деца похађају предшколске установе на територији Републике Србије и на узорку величине 150 васпитача запослених у предшколским установама на територији Републике Србије, а који обухвата и васпитаче који су уједно и студенти мастер струковних студија у Високој школи струковних студија за образовање васпитача у Кикинди.

У оквиру пројекта реализоване су радионице са васпитним групама деце из вртића “Плави чуперак” и “Наша Радост” Предшколске установе „Драгољуб Удицки“ у Кикинди, приказане су интермедијалне активности као део пројектног планирања у васпитно-образовном раду са децом из приватних предшколских установа „Долина сунцокрета“ и „Златно сунце“ у Новом Саду, као и посета студената Високе школе струковних студија за образовање васпитача у Кикинди Свемирском музеју на Петроварадинској тврђави.

Др Мирсада Џаферовић се у раду “Интермедијалност у васпитно-образовном раду са децом предшколског узраста у контексту пројектног планирања” бави истраживањем разумевања појма и значаја интермедијалности за децу предшколског узраста из угла родитеља, са посебним акцентом на присуство интермедијалних садржаја у слободном времену детета. Утврђено је да велики број деце предшколског узраста своје слободно време проводи уз телевизију, видео игрице и уз коришћење мобилних апликација на телефону родитеља, и да већи део слободног времена бораве у затвореним просторима као што су играонице, тржни центри и сл. Родитељи разумеју значај интермедијалних садржаја за дете, али уједно и истичу да су у недовољној мери заступљени у слободном времену њиховог детета, наводећи као доминантне препреке презапосленост и преоптерећеност, радно време, брз темпо живота, недостатак слободног времена и неинформисаност. Највећи број родитеља истиче квалитетну комуникацију и сарадњу коју остварују са васпитачима и предшколским установама, учешће у пројектима који се реализују у предшколским установама, као и значај саветодавних разговора са васпитачима по питању заступљеност интермедијалних садржаја и начина на који деца проводе слободно време.

Др Данијела Радловић Чубрило се у раду “Примена интермедијалности у упознавању предшколске деце са околином у контексту пројектног планирања” бави испитивањем ставова и мишљења васпитача о начинима, могућностима и ефектима примене интермедијалности у упознавању предшколске деце са околином путем пројектног приступа. Утврђено је да васпитачи повремено организују посете институцијама културе у упознавању деце са околином путем примене интермедијалности. Показало се да су у вртићима доступна савремена дидактичка средства заснована на интермедијалности (мултимедијалне сликовнице, књиге и енциклопедије за децу; видео материјали; тв емисије; мултимедијалне презентације и др.), да су штампани медији (сликовнице, књиге, енциклопедије, часописи за децу, плакати...) заступљенији у васпитно-образовном раду у поређењу са електронским, као и да савремени електронски медији (интернет, мултимедија) преузимају примат над традиционалним (филмови, тв емисије, аудио и видео снимци). Као доминантног показатеља успешне примене интермедијалности у упознавању деце са околином путем пројектног приступа васпитачи су издвојили потпуније разумевање садржаја и делотворније усвајање нових појмова.

Др Тамара Грујић се у раду “Примена интермедијалних књижевних садржаја у васпитно-образовном раду са децом предшколског узраста у контексту пројектног планирања” бави испитивањем ставова и мишљења васпитача о примени интермедијалних књижевних садржаја у васпитно-образовном раду са децом предшколског узраста у контексту пројектног планирања. Утврђено је да су у вртићима доступна савремена дидактичка средства заснована на интермедијалности (мултимедијалне сликовнице и књиге; видео материјали; ТВ емисије; мултимедијалне презентације и др.) намењена реализацији садржаја из књижевности за децу. Резултати показују да васпитачи сматрају да нису у довољној мери едуковани за примену

пројектног приступа у реализацији интермедијалних књижевних садржаја за децу и да у васпитно-образовној пракси најчешће примењују бајку и најчешће користе аудио-визуелне медије. Као доминантног показатеља успешне примене интермедијалних књижевних садржаја за децу у васпитно-образовном раду путем пројектног приступа васпитачи су издвојили боље памћење садржаја те могућност примене наученог у новим ситуацијама.

МА Александар Митревски у раду “Интермедијалност у оквиру пројектног планирања као повод за музичко изражавање” истиче да се интермедијалност огледа у споју различитих методичких области и различитих медија изражавања, јер више медија укључује у процес сазнавања сва дечја чула. У раду се описује идеја и процес реализације радионица у редовној васпитној пракси, уз делимичну анализу активности једне васпитне групе. На конкретним примерима спроведених радионица у складу са темом пројекта, приказан је процес рада уз реакције деце средње васпитне групе вртића “Плави чуперак”, ПУ “Драгољуб Удицки” у Кикинди. Овај пример добре праксе може се посматрати и као студија случаја у којој је наглашена интермедијалност и музичко изражавање.

Радионицом “Шта имамо од пчела” др Данијеле Радловић Чубрило, МА Александра Митревског и др Тамаре Грујић, из области упознавања околине, књижевних садржаја за децу, музичког и ликовног васпитања, показано је да се интермедијалне активности огледају у интегрисању различитих области и различитих медија изражавања у раду са предшколском децом, што имплицира да се у интегрисаном приступу васпитно-образовном раду, путем примене интермедијалности, деци обезбеђује разноврсно, креативно и стимулативно образовно окружење.

Посетом Свемирском музеју коју су организовале др Данијеле Радловић Чубрило и др Тамара Грујић, студенти су били у прилици да виде и доживе несвакидашњи интерактивни садржај, аудио-визуелне ефекте, учествују у практичним демонстрацијама и другим садржајима повезаним са астрономијом и свемирским инжењерингом, укључујући и астрономску пројекцију испод куполе планетаријума. Поред тога, студентима – будућим васпитачима су предочени начини и могућности коришћења садржаја музеја у обради тема из области астрономије, примерено предшколском узрасту

Резултати пројекта имплицираће се у пракси васпитача, јер ће пружити смернице на који начин да применом интермедијалности у пројектном приступу учењу код деце ангажују што већи број чула, јер деца на тај начин лакше усвајају садржаје и дуже их памте. У оваквом приступу васпитно-образовном раду се код деце предшколског узраста развија медијска писменост, што јесте потреба у све захтевнијем савременом друштву, па самим тим и један од приоритета образовних политика у многим земљама у свету, укључујући и Републику Србију.

Захваљујемо се члановима Наставно-стручног већа Високе школе струковних студија за образовање васпитача у Кикинди који су одобрили и подржали реализацију пројекта.

Посебну захвалност дугујемо директорима предшколских установа који су дали сагласност за истраживање и реализацију радионичарског рада, васпитачима и деци која су учествовала у реализацији пројекта.

Захвалност упућујемо и колегицима рецензентима и уредницама, истакнутим професорима и научним истраживачима, на конструктивним сугестијама које су значајно допринеле подизању квалитета монографије.

Руководилац пројекта
др Данијела Радловић Чубрило, проф.

Директор Школе
др Ангела Месарош Живков, проф.